



Številka: 35432-125/2022-2550-14

Datum: 15. 1. 2025

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi drugega odstavka 120. člena v povezavi z dvanajstim odstavkom 119. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24) in na podlagi 2. točke četrtega odstavka 119. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24), v upravni zadevi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja zaradi preverjanja skladnosti naprave z Zaključki o BAT in zaradi spremembe v obratovanju naprave, na zahtevo upravljavca PIVKA perutninarstvo d.d., Kal 1, 6257 Pivka, ki ga zastopa član uprave Aleksander Debevec, naslednjo

ODLOČBO

I.

Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-47/2006-18 z dne 21. 10. 2009, spremenjeno z odločbama št. 35407-15/2011-5 z dne 28. 2. 2012 in št. 35406-41/2016-13 z dne 11. 9. 2018 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje) izdano upravljavcu PIVKA perutninarstvo d.d., Kal 1, 6257 Pivka (v nadaljevanju: upravljavec) za obratovanje hlevov z zmogljivostjo 168.560 mest na napravi za intenzivno rejo perutnine Farma Neverke (v nadaljevanju: naprava/farma), ki se nahaja na zemljiščih v k.o. 2496 Stara Sušica se spremeni tako, kot izhaja iz nadaljevanja izreka te odločbe:

1. Točka 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

1. Obseg dovoljenja

Upravljavcu PIVKA perutninarstvo d.d., Kal 1, 6257 Pivka (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje 13 hlevov s proizvodno zmogljivostjo 168.560 mest na napravi za intenzivno rejo perutnine A1 (Farma Neverke), ki se nahajajo na lokaciji Neverke 30, 6256 Košana, na zemljiščih s parc. št. 3339/1, 3339/2, 3339/3, 3339/4, 3339/5, 3339/13, 3339/14, 3339/15, 3339/16, 3339/17, 3339/18, 3339/19, 3339/20, 3339/21, 3339/22, 3339/24, 3339/26, 3449/1, 3449/9, 3449/10, 3449/11, 3449/12, 3449/13, 3449/14, 3449/19, 3449/20, 3449/26, 3449/38, 3449/40, 3449/47, 3449/49, 3475/2, 3975/1 vse k.o. 2496 Stara Sušica.

Okoljevarstveno dovoljenje obsega naslednje tehnološke enote in infrastrukturo:

- objekti za rejo brojlerjev (N1, N2, N3, N4, N5, N6, N17, N18, N19, N20, N23, N24, N25) s silosi za krmo in s pripadajočimi zbiralnimi jaški za odpadne pralne vode (po trije na hlev – dva manjša stranska z iztokom v sredinskega volumna 3 m³),
- dizel elektro agregat (N30),
- transportna pot (zemljišče s parc. št. 3975/1 k.o. 2496 Stara Sušica).

Na območju naprave se nahaja tudi steljnik, plinska postaja, garderobna stavba in opuščena kotlovnica.

Podrobnejši podatki o hlevih so podani v Prilogi 1.

2. Točka 2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanja emisij iz naprave

2.1.1. Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neopornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- zmanjševati poti padanja pri iztresanju nastilja in gnoja na namensko vozilo,
- prilagajati obratovanje naprave lastnostim krme, vrsti nastilja in gnoju,
- zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebnega prašenja,
- avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov s krmo brez možnosti iztresanja,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- po možnosti uporabiti nakladalnike le za vlažne materiale ali materiale, ki se ne prašijo (gnoj),
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo kot so silosi za krmo in steljnik,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in steljo, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- zapiranje brezkončnih transportnih trakov, če je to tehnično izvedljivo,
- vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, steljnikih in drugih zbiralnikih oziroma kontejnerjih,
- uporabiti opremo polnilnih naprav z varovalnim sistemom pred prenapolnitvijo,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,
- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene ali asfaltirane,
- v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

- 2.1.3. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:
- uporabo grobega materiala za nastilj (npr. lesni oblanci, narezana slama, peletirana slama),
 - ročnim nanosom svežega nastilja pred in po potrebi med vselitvijo,
 - uporabo avtomatskih krmilnikov za hranjenje po želji,
 - uporabo peletirane krme z oljnimi sestavinami,
 - uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z zaprtim sistemom za transport in oddušniki za prah in
 - uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih iz točke 9.5.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 2.1.4. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:
- uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zniževati temperaturo v hlevih in zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih,
 - zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
 - optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov, kot je z učinkovito postavitvijo zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka.
- 2.1.5. Upravljavec mora za zmanjšanje emisije amonijaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja vzrejo brojlerjev na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem, napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amonijaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 2.1.6. Upravljavec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – dizel elektro agregatu (N30) uporablja le plinsko olje D2.
- 2.1.7. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – dizel elektro agregat (N30) lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

- 2.2.1. Mejna vrednost emisije amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,08

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

- 2.3.1. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije amonijaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak z masno bilanco na podlagi izločanja in na podlagi skupnega (ali amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, ki se nanaša le na emisije glede na način reje iz hlevov.
- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.

- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – dizel elektro agregat (N30), katerega obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in je namenjen samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

- 2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amonijaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- 2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točk 2.3.1. in 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Točka 3.1.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

4. V točko 3.1.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se za šesto alinejo doda nova sedma alineja, ki se glasi:

- uporaba tehnike z najmanjšo mogočo porabo vode ter uporabo drugih metod in tehnik varčevanja z vodo

5. Točka 3.1.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

- 3.1.7. Upravljavec mora ob kakršnikoli okvari v proizvodnji ali na mali komunalni čistilni napravi, ki bi lahko povzročila čezmerno obremenitev, sam takoj začeti izvajati ukrepe za odpravo okvare, zmanjšanje in preprečitev nadaljnjega čezmernega obremenjevanja in vsak tak dogodek takoj prijaviti inšpekciji, pristojni za varstvo okolja in inšpekciji, pristojni za ribištvo ter o dogodku obvestiti upravljavca javne kanalizacije in upravljavca komunalne ali skupne čistilne naprave.

6. Za točko 3.1.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se dodajo nove točke, ki se glasijo:

- 3.1.8. Upravljavec mora zagotoviti vodenje obratovalnega dnevnika. Upravljavec mora v obratovalnem dnevniku zagotoviti vodenje podatkov o industrijski odpadni vodi, ki jo odvaža s cestnim motornim vozilom, zlasti še o datumih prevzema in odvoza, o količini industrijske odpadne vode in o čistilni napravi, na kateri se čisti ta industrijska odpadna voda.
- 3.1.9. Upravljavec mora določiti odgovorno osebo, ki skrbi za vzdrževanje zbiralnih jaškov ter vodi obratovalni dnevnik.
- 3.1.10. Čiščenje opreme in hlevov po končanem vzrejnem turnusu se mora opraviti z visokotlačnimi čistilnimi aparati. Pred mokrim pranjem je treba hleve temeljito suho očistiti.
- 3.1.11. Upravljavec mora zagotavljati, da so zbiralni jaški za odpadne pralne vode iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja nepropustni.

7. Za točko 3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se dodajo nove točke, ki se glasijo:

3.2. Meje vrednosti emisije snovi in toplote v vode

- 3.2.1. Upravljavec mora zagotoviti, da se industrijska odpadna voda od pranja hlevov ter odpadna voda iz umivalnikov v hlevih zbira v zbiralnih jaških, vsak prostornine 3 m³, in s cestnim motornim vozilom iz teh zbiralnih jaškov redno odvaža na čiščenje na komunalno čistilno napravo Postojna, v največji letni količini 200 m³.

3.2.2. Mejne vrednosti parametrov industrijske (pralne) odpadne vode iz zbiralnih jaškov, so navedene v Preglednici 1A.

Preglednica 1A: Mejne vrednosti parametrov industrijske (pralne) odpadne vode iz zbiralnih jaškov

Parameter	Izražen kot	Mejna vrednost
Temperatura		40°C
pH-vrednost		6,5 - 9,5
Neraztopljene snovi		150 mg/l
Usedljive snovi		10 ml/l
Klor – prosti	Cl ₂	0,5 mg/l
Amonijev dušik	N	50 mg/l
Celotni fosfor	P	-
Sulfid	S	1 mg/l
Kemijska potreba po kisiku (KPK)	O ₂	-
Biokemijska potreba po kisiku (BPK5)	O ₂	-
Adsorbiljni organski halogeni (AOX)	Cl	0,1 mg/l

» - mejna vrednost parametra ni določena, meritev parametra je treba izvajati«

3.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem za emisije snovi in toplote v vode

3.3.1. Upravljavec mora zagotavljati izvajanje obratovalnega monitoringa. Meritve industrijske (pralne) odpadne vode iz zbiralnih jaškov, morajo biti izvedene na merilnem mestu MM1, določenem s koordinatama e=432834 in n=59181, z odvzemom kvalificiranega trenutnega vzorca odpadne vode, najmanj 1-krat letno. Upravljavec mora zagotoviti merjenje parametrov ter zagotavljati, da v Preglednici 1A, iz točke 3.2.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, predpisane mejne vrednosti za parametre niso presežene.

3.3.2. Upravljavec mora za namen izvajanja obratovalnega monitoringa odpadnih vod zagotoviti stalno, dovolj veliko, dostopno in opremljeno merilno mesto, tako da je mogoče meritve in vzorčenja izvajati tehnično ustrezno in brez nevarnosti za izvajalca meritev.

3.3.3. Obratovalni monitoring odpadnih vod lahko izvaja samo pooblaščen izvajalec prvih meritev in obratovalnega monitoringa, ki o tem izdela letno poročilo. Poročilo o obratovalnem monitoringu odpadnih vod mora upravljavec naprave predložiti Agenciji RS za okolje vsako leto najpozneje do 31. marca za preteklo leto. Upravljavec naprave mora k Poročilu o obratovalnem monitoringu odpadnih voda priložiti dokazila upravljavca komunalne čistilne naprave, na katero odvaža industrijsko (pralno) odpadno vodo, o datumu in količini prevzete odpadne vode.

8. Za točko 4.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda nova točka 4.1.5, ki se glasi:

4.1.5. Upravljavec mora zagotavljati tehnike zmanjševanja hrupa kot posledica obratovanja naprave iz točke 1. izreka tega dovoljenja, in sicer:

- postavitev opreme tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po napravi,
- opremo naj upravlja izkušeno osebje,
- uporaba in nakup tihe opreme,
- redno vzdrževanje in čiščenje opreme.

9. Točka 6. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

6. Zahteve za ustrezno ravnanje z nastalim perutninskim gnojem

- 6.1. Upravljavec mora perutninski gnoj, po vsakem vzrejnem ciklusu, s primerno mehanizacijo, odstraniti iz hleva in ga nato takoj, brez skladiščenja, oddati prevzemniku.
- 6.2. Upravljavec mora s pogodbo o prevzemu gnoja zagotoviti, da prevzemnik gnoja razpolaga s skladiščnimi kapacitetami za prevzeto količino gnoja za čas, ko je gnojenje prepovedano. V pogodbi o prevzemu gnoja morajo biti opredeljeni pogoji skladiščenja prevzetega perutninskega gnoja.
- 6.3. Upravljavec mora tekom celotnega tehnološkega procesa skrbeti, da se gnoj ne namoči.

10. Črtajo se točke 7, 7.1 in 7.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

11. Za točko 9.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda nova točka 9.5., ki se glasi:

9.5. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote

- 9.5.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:
1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
 2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
 3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
 4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (a) strukturi in odgovornosti;
 - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (c) komunikaciji;
 - (d) vključevanju zaposlenih;
 - (e) dokumentaciji;
 - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (g) programom vzdrževanja;
 - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
 5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (a) monitoringu in merjenju;
 - (b) popravnim in preventivnim ukrepom;
 - (c) vodenju evidenc;
 - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
 6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
 7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
 8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
 9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
- 9.5.2. Upravljavec mora za izpolnitev zahtev iz točke 9.5.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v roku treh mesecev od pravnomočnosti te odločbe sprejeti naslednje dokumente:
- **Dokument s konkretnimi okoljskimi cilji in mejniki ter s časovnico zanje**, vključno s finančnim načrtovanjem in naložbami (za dosego teh ciljev oz. mejnikov), strukturo in odgovornostjo za EMS ter z razvitim sistemom za ugotavljanje neskladnosti in za uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS);

- **Načrt usposabljanja in izobraževanja** za zaposlene in druge deležnike (predvsem pogodbene rejce, kooperante in prevzemnike gnoja), ki mora biti prilagojen karakteristikam in potrebam naprave;
- **Protokol komunikacije** (kdo komu kaj sporoča, kdaj in kako), ki mora vsebovati komunikacijske kanale, komunikacijske upravljavce in komunikacijske zapise;
- **Program vzdrževanja**, ki mora vsebovati popis objektov, opreme, transportnih poti ter inštalacij, potrebnih za vzdrževanje ter frekvenco pregledov le-teh;
- **Evidence:**
 - usposabljanj in izobraževanj,
 - komunikacije,
 - vzdrževanja,
 - čiščenja hlevov,
 - popravilnih in preventivnih ukrepov,
 - oddaje gnoja, ki mora vsebovati količino nastalega gnoja za vsak turnus ter za to količino nastalega gnoja način ravnanja, vključno z dokazili o tem,
 - o izvedenih notranjih ali zunanjih presojah sistema ravnanja z okoljem iz BAT 1.

Upravljavec mora enkrat letno zagotavljati neodvisno (kjer je izvedljivo) notranjo in zunanjo presojo sistema ravnanja z okoljem z namenom, da se ugotovi ali je le ta skladen z načrtovano ureditvijo ter da se ga ustrezno izvaja in vzdržuje.

9.5.3. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:

- ustrezno razporeditev dejavnosti v prostoru,
- izobraževanje in usposabljanje osebja,
- Načrt za izredne razmere, ki ga je treba redno posodabljanjati,
- redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme ter redne preglede podzemnih zbiralnikov in preverjanje njihove tesnosti,
- začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

9.5.4. Načrt za izredne razmere iz tretje alineje točke 9.5.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja mora obravnavati najmanj področja:

- opredelitev in nevarnosti za okolje in zdravje ljudi, ki jih predstavljata požar, razlitje nevarnih snovi, razlitje pralnih odpadnih vod in drugo po presoji upravljavca,
- ocena tveganja za nastanek izrednih razmer, ki vključuje:
 - oceno verjetnosti pojava nesreče (frekvenca),
 - kaj se lahko sprošča v okolje in v kolikšni meri (ocena tveganja dogodka),
 - kam gredo emisije (poti) in receptorji emisij,
 - kakšne so posledice na receptorje,
 - kaj je mogoče storiti za preprečitev ali zmanjšanje tveganja (obvladovanje tveganja, ukrepi za preprečevanje nesreč ali zmanjševanje njihovih okoljskih posledic),
- za požar je treba oceniti tveganje, ki ga lahko povzroči:
 - požig ali vandalizem,
 - samovžig,
 - odpoved ali okvare naprave in opreme,
 - nezaščitene luči, plinski grelniki in odvržen material od kajenja,
 - vroče obremenitve na lokaciji,
 - in drugo po presoji upravljavca.
- ukrepi za zagotovitev, da se odpadne požarne vode, če je potrebno, zadržijo in ne pridejo v okolje,
- za razlitje nevarnih snovi je treba oceniti zadostno količino primernih absorpcijskih sredstev, mesto hranjenja oz. razpoložljivost ter ravnanje z njimi po uporabi oz. zmogljivosti za zadržanje razlitih nevarnih snovi,
- opredelitev vlog in odgovornost osebja, ki sodeluje pri intervenciji ob nesreči z jasno postavljenimi navodili za vsak scenarij nesreče,
- določitev načina komunikacije z organi in službami, ki so pristojne za ukrepanje ob nesrečah,
- opredelitev postopkov sanacije,

- imenovanje enega od zaposlenih za koordinatorja za nujne primere, ki je odgovoren za izvajanje Načrta izrednih razmer.

9.5.5. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično zmanjšanja emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
- uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

9.5.6. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
- uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

9.5.7. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- evidentiranje porabe vode;
- odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
- uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
- uporabo specialnih kapalk, ki preprečujejo izgube vode in razlivanje z možnostjo dviganja in spuščanja ter možnostjo nastavljanja tlaka vode v sistemu. Omogočeno mora biti pitje vode po želji;
- redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.

9.5.8. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- visoko učinkoviti ogrevalni/hladilni sistemi,
- optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
- izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov,
- uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.

9.5.9. Upravljavec mora za izpolnitev zahtev iz točke 9.5.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v roku 12 mesecev od pravnomočnosti te odločbe zagotoviti na hlevih z oznakami N1, N2, N3, N4, N5, N6, N17, N18, N19 in N20:

- novo sodobno ventilacijo, ki bo:
 - v celoti avtomatizirana,
 - omogočala različne stopnje ventilacije z možnostjo ločenega vklapljanja in izklapljanja posameznih ventilatorjev,
 - omogočala v poletnih mesecih maksimalno ventiliranje, v zimskih mesecih pa minimalno,
 - vsebovala ventilatorje z najmanjšo mogočo specifično porabo energije,
 - omogočala vzdrževanje območja temperaturnega udobja za živali.
- avtomatiziran in centralno voden sistem vodenja ogrevalno/hladilnih in prezračevalnih sistemov,
- povečanje energetske učinkovitosti ovoja hlevov, pri čemer je treba smiselno uporabiti Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list RS, št. 70/22, 161/22 in 129/23)

– (predvsem Tabelo 6 Priloge 1) in tehnično smernico za graditev TSG-1-004: 2022 Energijska učinkovitost stavb.

- 9.5.10. Upravljavec mora ventilacijo, ogrevalno/hladilne in prezračevalne sisteme in ovoj hlevov iz točke 9.5.9 v bodoče zagotoviti tudi na hlevih z oznakami N23, N24 in N25, za katere ima okoljevarstveno dovoljenje, vendar še niso zgrajeni.
- 9.5.11. Upravljavec mora za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja.
- 9.5.12. Upravljavec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 5 in 6.

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/ mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 6: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ / mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

- 9.5.13. Upravljavec mora vsaj enkrat na leto zagotavljati monitoring naslednjih parametrov procesa:
- porabo vode,
 - porabo električne energije,
 - porabo goriva,
 - število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,
 - porabo krme in
 - proizvodnjo gnoja.
- 9.5.14. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, iz točke 9.5.11. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 9.5.12 in evidenco spremljanja parametrov iz točke 9.5.13. izreka okoljevarstvenega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

12. V celotni točki 10. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se besedni zvezi »Agencijo Republike Slovenije za okolje« in »Agenciji Republike Slovenije za okolje« nadomestita z besedno zvezo »ministrstvo« oz. »na ministrstvo«.

13. V okoljevarstveno dovoljenje se doda Priloga 1, ki se glasi:

Priloga 1:

Zemljišče	Oznaka TE	Dodaten opis	Način točenja goriva
3339/18	N1	A	D
3339/17	N2	C	D
3339/16	N3	C	D
3339/15	N4	A	D
3339/14	N5	B*	F
3339/13	N6	B	F
3449/9	N17	C	E
3449/10	N18	C	E
3449/11	N19	C	E
3449/12	N20	C	E
3449/13	N21	Ni predmet OVD	
3449/14	N22	Ni predmet OVD	
3449/14, 3449/38, 3449/1	N23, N24, N25	Izdana odločba št. 35407-15/2011-5 z dne 28. 2. 2012, vendar hlevi niso bili nikoli zgrajeni.	

A ogrevanje z gorilnikom na ELKO z direktnim vpihom vročega zraka, krmilni sistem v treh linijah po 90 krmilnikov s polžastim prenosom krme;

B ogrevanje s pečjo na ELKO z radiatorji, krmilni sistem v dveh linijah po 144 krmilnikov s prenosom krme preko zajle;

C ogrevanje z gorilnikom na ELKO z direktnim vpihom vročega zraka, krmilni sistem v dveh linijah po 144 krmilnikov s prenosom krme preko zajle.

D Ognjevarna testirana posoda za gorivo. Natakanje poteka iz rezervoarja v kotlovnici centralnega ogrevanja, prenos do masterja in ročno točenje v rezervoar masterja glede na potrebe.

E Master je preko črpalke priključen na IBC, ki kontinuirano dotaka gorivo.

F Gorivo se pripelje s cisterno.

* v hlevu se nahaja mala kurilna naprava z rezervoarjem za ELKO.

II.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno.

III.

V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

I.

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje je dne 18. 10. 2022 s strani upravljavca Pivka Perutninarstvo d.d., Kal 1, 6257 Pivka, ki ga zastopa član uprave Aleksander Debevec (v nadaljevanju: upravljavec), prejelo vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-47/2006-18 z dne 21. 10. 2009, spremenjeno z odločbama št. 35407-15/2011-5 z dne 28. 2. 2012 in št. 35406-41/2016-13 z dne 11. 9. 2018 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje) zaradi uskladitve naprave z Zaključki o BAT. Vloga je bila dopolnjena dne 23. 4. 2024 in 20. 9. 2024. Vloga je bila z navedenima dopolnitvama tudi razširjena zaradi vključitve dodatnih

zemljišč v okoljevarstveno dovoljenje, kot je podrobneje obrazloženo v II./1 delu obrazložitve te odločbe. Vloga je bila dopolnjena z določenimi pojasnili in dokumenti, razvidnimi v nadaljevanju, tudi po elektronski pošti dne 25. 9. 2024 in 7. 10. 2024.

Upravljavca je vlogo podal na podlagi četrtega odstavka 277. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24, v nadaljevanju: ZVO-2), ki določa da mora upravljavca naprave in dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, iz 68. člena ZVO-1 v primeru, da so zaključki o BAT za njegovo glavno dejavnost izšli pred več kot 33 meseci pred uveljavitvijo ZVO-2, vložiti vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja v skladu s 120. členom ZVO-2 najkasneje v 60 dneh po uveljavitvi ZVO-2.

Upravljavca je vlogo podal tudi na podlagi 2. točke četrtega odstavka 119. člena ZVO-2 zaradi sprememb v obratovanju naprave, zaradi katerih je treba spremeniti okoljevarstveno dovoljenje.

Na podlagi Sklepa o datumu prenosa nedokončanih postopkov (Uradni list RS, št. 32/23) je za vodenje in odločanje v tem postopku od 1. 4. 2023 dalje pristojno Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo).

II.

Agencija Republike Slovenije za okolje je upravljavcu izdala okoljevarstveno dovoljenje, za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije, in sicer za 13 hlevov na napravi za intenzivno rejo perutnine Farma Neverke z zmogljivostjo 168.560 mest.

V postopku spremembe okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo odločalo na podlagi spodaj navedene dokumentacije ter dokumentacije, posredovane v dopolnitvah vloge, kot sledi spodaj.

Ministrstvo je v okviru te vloge prepoznalo naslednje dokumente kot relevantne v tem postopku:

- dokument »Skladnost obratovanja naprave za intenzivno rejo perutnine – farma Neverke z BAT zaključki, junij 2022«,
- Mnenje o izdelavi predloga programa obratovalnega monitoringa odpadnih vod ... št. DP 674/06/22, ki ga je dne 22. 9. 2022 izdelalo podjetje Eurofins ERICo Slovenija d.o.o., Koroška 58, 3320 Velenje,
- Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak ... št. CEVO-20490/2022, ki ga je dne 6. 10. 2022 izdelal IVD Maribor, Valvasorjeva ulica 73, 2000 Maribor in
- Izračuni za BAT 24, BAT 25 in BAT 27.

Vloga je bila dopolnjena po elektronski pošti dne 23. 4. 2024 s/z:

- dopolnjenim dokumentom »Skladnost obratovanja naprave za intenzivno rejo perutnine – farma Kal z BAT zaključki, april 2024« (v nadaljevanju: Opredelitev do BAT),
- Načrtom za obvladovanje izrednih razmer na območju Farme Neverke, april 2024 in
- Excelov dokument »Računi BAT brojlerji Pivka FARMA NEVERKE«.

Vloga je bila ponovno dopolnjena dne 20. 9. 2024 s/z:

- dopisom z dne 20. 9. 2024,
- Izjavo o možnem sprejemu odpadnih voda iz Farme Neverke na komunalno čistilno napravo Postojna št. 111/1-2024 z dne 18. 9. 2024, KOVOD Postojna d.o.o., Jeršice 3, 6230 Postojna (v nadaljevanju: Izjava glede sprejema odpadnih vod) in
- Excelovim dokumentom z izračuni N, P in amonijaka.

Vloga je bila dopolnjena dne 7. 10. 2024 z Oceno emisij v zrak št. SP-2024/3/1, ki jo je dne 7. 10. 2024 izdelal SIPPO d.o.o., Vegova ulica 8, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Ocena emisij v zrak).

Ministrstvo je dne 29. 1. 2024 na lokaciji naprave izvedlo tudi ustno obravnavo z ogledom naprave. Na ustni obravnavi je bil pisan zapisnik št. 35432-125/2022-2550-7 z dne 29. 1. 2024 (v nadaljevanju: Zapisnik).

Ministrstvo razpolaga z dokumentoma Poročilo o skupnem inšpekcijskem pregledu naprave ali obrata št. 06182-2008/2019-8 z dne 5. 9. 2019, ki ga je pripravil Inšpektorat Republike Slovenije za okolje, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Poročilo IRSOP) in Priporočilo skupnega inšpekcijskega pregleda naprave ali obrata št. 06182-2008/2019-9 z dne 5. 9. 2019, ki ga je pripravil isti inšpektorat (v nadaljevanju: Priporočilo IRSOP). Oba dokumenta sta del upravnega spisa.

Ministrstvo je skladno s petim odstavkom 120. člena ZVO-2 z dopisom št. 35432-125/2022-2550-4 z dne 25. 11. 2022 obvestilo pristojno inšpekcijo o vložitvi vloge.

V postopku je bilo na podlagi predložene dokumentacije ugotovljeno naslednje:

II./1

Spremembe v obratovanju naprave

Tekom postopka je bilo ugotovljeno, da je glede na dejansko stanje treba okoljevarstveno dovoljenje spremeniti tudi v smislu spremembe v obratovanju naprave, in sicer:

1. Sprememba območja naprave

Ministrstvo je tekom postopka ugotovilo neskladja pri definiranem območju naprave, zato je upravljavca z dopisom št. 35432-125/2022-2550-9 z dne 27. 3. 2024 pozvalo k dodatnim pojasnilom glede zemljišč, na katerih se nahaja naprava. Upravljavce je v dopolnitvah navedel območje naprave, kjer so dodatno navedena tudi zemljišča s parc. št. 3339/1, 3339/2, 3339/3, 3339/4, 3339/5, 3339/19, 3339/21, 3339/26, 3449/13, 3449/19, 3449/20, 3449/26, 3449/47, 3449/49, 3475/2 in 3975/1, vse k.o. 2496 Stara Sušica, ki jih v obstoječem okoljevarstvenem dovoljenju ni. Upravljavce navaja, da so vse parcele v njegovi lasti. Upravljavce nadalje navede, da je zemljišče s parc. št. 3449/49 sicer trenutno v najemu Elektro Primorska za namen skladiščenja materiala, ki se ga uporablja pri izgradnji daljnovoda, vendar gre za območje naprave.

2. Ravnanje z gnojem

V točki 6.1 izreka obstoječega okoljevarstvenega dovoljenja je zapisana zahteva, da mora upravljavec zagotoviti skladiščenje perutninskega gnoja v vodotesnih zbiralnikih, ki imajo tako zmogljivost, da zadoščajo za obdobje, ko je vnos gnojil v tla prepovedan. Ministrstvo je tekom postopka ugotovilo, da upravljavec ne zagotavlja skladiščenja gnoja v okviru svoje dejavnosti, ampak ga takoj po izvedenem turnusu odda drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč kot gnojilo. Enako izhaja iz Poročila IRSOP. Iz navedenega poročila inšpektorata ne izhaja, da bi šlo pri tem za kršitve predpisov ali okoljevarstvenega dovoljenja. V Priporočilu IRSOP je zapisano, da upravljavec naprave nima vodotesnih zbiralnikov in ne skladišči perutninskega gnoja na farmi, ampak ga takoj po zaključku vzrejnega ciklusa s pogodbo odda drugim lastnikom kmetijskih zemljišč. Nadalje je navedeno, da bi bilo v okoljevarstveno dovoljenje smiselno zapisati, da mora iz pogodb, sklenjenih med upravljavcem naprave in odjemalci gnoja, izhajati kakšne so skladiščne kapacitete odjemalcev gnoja in način ravnanja z gnojem v obdobjih, ko je vnos v tla prepovedan, skratka, da se odjemalec gnoja zavezuje, da bo s prevzetim perutninskim gnojem ravnal v skladu z Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov. Ministrstvo je na podlagi navedenega ugotovilo, da upravljavec ne uporablja vodotesnih zbiralnikov za skladiščenje gnoja, kot jih predvideva obstoječe okoljevarstveno dovoljenje, zato je to dejstvo štel kot spremembo v ravnanju z gnojem.

Iz 10.3.1. točke 3. člena ZVO-2 izhaja, da je večja sprememba v obratovanju naprave, ki povzroča industrijske emisije, sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, ki ima lahko pomembne škodljive vplive na zdravje ljudi ali okolje. Za večjo spremembo v obratovanju naprave se šteje vsaka sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, zaradi katere se proizvodna zmogljivost naprave poveča tako, da dosega prag zmogljivosti iz predpisa iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona, kadar je ta predpisan. Za primere naprav iz predpisa iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona, za katere prag zmogljivosti ni predpisan, se za večjo spremembo

v obratovanju naprave, ki povzroča industrijske emisije, šteje tudi vsaka sprememba v vrsti ali delovanju naprave, ki ima pomembne škodljive vplive na zdravje ljudi ali okolje, kar ugotavlja ministrstvo za vsak primer posebej na podlagi predpisa iz šestega odstavka 90. člena tega zakona.

Iz zgoraj opisane zahteve za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja izhaja, da se vloga nanaša na vključitev dodatnih zemljišč v okoljevarstveno dovoljenje in na spremembo v ravnanju z gnojem, zmogljivost reje brojlerjev pa se ne spreminja. Ministrstvo zato ocenjuje, da zgoraj opisane spremembe ne bodo imele pomembnih vplivov na okolje.

Tako ministrstvo ugotavlja, da nameravana sprememba ni večja sprememba glede na 1. točko četrtega odstavka 119. člena ZVO-2 ter 10.3.1 točko 3. člena ZVO-2, ker se proizvodna zmogljivost naprave ne povečuje.

Ministrstvo glede na zgoraj navedeno ugotavlja, da se nameravana sprememba obravnava v skladu z 2. točko četrtega odstavka 119. člena ZVO-2 in se nanaša na spremembo v obratovanju naprave, ki ni večja sprememba, vendar je zaradi nje treba spremeniti pogoje in ukrepe v veljavnem okoljevarstvenem dovoljenju.

II./2

Uskladitev z Zaključki o BAT

Ministrstvo je izvedlo presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Izvedbenem sklepu komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju: Zaključek o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine – brojlerji (BAT 32).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve ministrstva glede skladnosti obratovanja naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT. Iz drugega odstavka 15. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije izhaja, da ministrstvo izvede preverjanje skladnosti naprave z zaključki o BAT v skladu z navodili iz Priloge 7 te uredbe.

Ministrstvo ugotavlja, da za obratovanje naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike opisane v:

- **BAT 9, BAT 12 in BAT 26**, saj v bližini naprave ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav,
- **BAT 14, BAT 15, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 20, BAT 21, BAT 22**, saj gnojevka ne nastaja, gnoja se ne skladišči, predeluje ali raztresa, več o BAT 14 in BAT 15 je obrazloženo v nadaljevanju,
- **BAT 28**, saj bivalni objekti za živali niso opremljeni s sistemom za čiščenje zraka,
- **BAT 30, BAT 31, BAT 33 in BAT 34**, saj se v hlevih redi brojlerje, in ne prašičev, nesnic, plemenskih brojlerjev, jarkic, rac ali puranov.

A. Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

I. Sistemi ravnanja z okoljem (EMS)

BAT 1 se nanaša na izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij z uvedbo in izvajanjem sistema ravnanja z okoljem, ki vključuje številne v točkah tega BAT-a našteje elemente. Področje uporabe (npr. raven podrobnosti) in vrsta sistema ravnanja z okoljem (npr. standardizirani ali nestandardizirani) sta povezana z vrsto, obsegom in kompleksnostjo kmetije ter njenimi morebitnimi vplivi na okolje.

Vodstvo je sprejelo Politiko kakovosti in varnosti proizvodov (dokument »Dobro je v naši naravi«), ki vključuje tudi okoljsko politiko. Okoljske vsebine so obravnavane tudi v javno dostopnem Letnem poročilu za leto 2021.

Dokument »Dobro je v naši naravi« vključuje zaveze za kratke dobavne poti, razvoj krožnega gospodarstva, razvoj trajnostnih procesov in dvigu ekološke zavesti vseh deležnikov.

V primeru upravljavca Pivka Perutninarstvo d.d., ne gre za mikro podjetje z nekaj zaposlenimi, ampak gre za veliko in prepoznano kmetijsko-živilsko podjetje, ki upravlja z več t.i. IED napravami (npr. Farma Kal, Farma Neverke, Enota meso) v kooperaciji pa ima še nekaj upravljavcev IED naprav (na lokaciji Neverke). Ministrstvo je tekom postopka ugotovilo, da upravljavec nima vzpostavljenega standardiziranega sistema ravnanja z okoljem, se je pa zavezal k izboljšanju splošne okoljske učinkovitosti (Politika kakovosti in varnosti proizvodov). Dejavnost reje perutnine na Farmi Neverke izvaja več upravljavcev (Pivka Perutninarstvo d.d., Bojan Sušelj in Ines Krebelj) in dva pogodbeni rejca, ki pri Pivka Perutninarstvo d.d. nista zaposlena, sta pa z upravljavcem v tesnem sodelovanju (v nadaljevanju: pogodbeni rejca). Upravljavec Farmo Neverke oskrbuje z enodnevni piščanci, krmili in tehnološkim svetovanjem. Sodelujejo s koncesionarsko veterinarsko službo. Kot glavni dokument upravljavec navaja hlevsko knjigo, ki je po oceni ministrstva kmetijska evidenca, in ne okoljska. Iz opredelitve je razvidno posebna odgovornost skrbnika varstva okolja. Programa vzdrževanja nimajo izdelanega. V sklopu pripravljenosti in ukrepanja v nujnih primerih upravljavec tako prepozna npr. izpad električne energije, kar po mnenju ministrstva ni povezano z okoljem, ampak z gospodarsko škodo in dobrobitjo živali, ter poplavo, čeprav naprava sploh ne leži na poplavno nevarnem območju. Za puščanje cisterne ELKO upravljavec navaja, da je dvoplaščna in nima lovilnega bazena. Upravljavec ima za lokacijo napisan požarni red. Upravljavec v povezavi z monitoringi navaja le trenutno zahtevan monitoring (en), drugih (samoiniciativnih/lastnih) spremljanj ne navaja. Popravnih in preventivnih ukrepov ne predvideva. Upravljavec navaja, da glede evidenc vodi evidenco ob oddaji gnoja (izpolni se Obrazec o oddaji gnoja, ki je predpisan) ter evidenco odvoza odpadne pralne vode na čistilno napravo. Notranjih presoj, ki bi obravnavale ravnanje z okoljem upravljavec ne izvaja. Upravljavec navaja letni sestanek vodstva, kjer se opravi celoviti pregled nad plani, investicijami in delovanjem posameznih služb, ki med drugim obravnava tudi varstvo okolja. Spremljanje razvoja čistih tehnologij upravljavec vidi predvsem v luči izgradnje novih hlevov, medtem ko za dane razmere in obstoječe objekte navaja omejeno implementacijo. Uporabe sektorskih primerjalnih analiz upravljavec ne navaja. Načrtov obvladovanja hrupa in vonjav upravljavec nima izdelanih. Slednje ministrstvo ocenjuje kot ustrezno, saj v bližini Farme Neverke ni občutljivih sprejemnikov hrupa ali vonjav.

Priprava in izvajanje Načrta za obvladovanje vonjav je ustrezen ukrep le za tiste primere, ko se pričakuje in/ali je dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Upravljavec načrta za obvladovanje vonjav nima izdelanega, saj so objekti farme oddaljeni od prvih stavb vsaj 350 m. S samo higieno reje in takojšnjim odstranjevanjem gnoja iz objektov hlevov in iz lokacije farme po končanem vzrejnem turnusu poskrbijo, da dejavnost z vonjavami ne obremenjujejo okolja. Upravljavec je v Oceni emisij v zrak z računskim modeliranjem disperzije vonja iz virov vonja na farmi Neverke ocenil, da pri nobeni stavbi z varovanimi prostori v okolici farme Neverke (najbližja stavba je s hišno številko Neverke 17) prag zaznavanja vonja 1 EV/m^3 ne bo presežen več kot 10 % letnega časa. V izračunu so bile upoštevane posamezne smeri vetra s frekvencami, referenčna vrednost za emisijo vonja iz hlevov za rejo brojlerjev na globokem nastilju in prostorska dimenzija vira vonja. Največje negativne vplive vonjav so v smeri JJZ zaradi vetra, ki največ piha iz smeri SSV in je prag zaznavanja vonja 1 EV/m^3 presežen več kot 10 % letnega časa na razdalji manjši od 200 m od posameznega hleva, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje). Tako se ocenjuje, da glede na pričakovane vrste in koncentracije onesnaževal (amonijak, ki je sorazmeren intenzivnosti vonja), ki so emitirane v zrak, ne bo prekomerne obremenitve okolja z vonjavami.

Ministrstvo na podlagi vsega zgoraj navedenega ugotavlja, da upravljavec **ne izkazuje** uporabe BAT 1 z vsemi elementi. Kot izhaja iz točke I./11 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 9.5.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zato določilo zahtevo po vzpostavljenem sistemu ravnanja z okoljem in njegovo izvajanje iz BAT 1. Upravljavcu ni treba izdelati Načrta obvladovanja hrupa in vonjav, saj v bližini naprave ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

Upravljavec po oceni ministrstva nima vzpostavljenega ustreznega sistema ravnanja z okoljem, s čemer je ministrstvo z dopisom št. 35432-125/2022-2550-11 z dne 23. 8. 2024 (v nadaljevanju: Seznaitve I) upravljavca tudi seznailo. V Seznaitvi I je ministrstvo upravljavca seznailo z

ukrepom, ki temu sledi (sprejetje določenih konkretnih dokumentov) in ki ga je ministrstvo določilo v točki 9.5.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Upravljavec se v odzivu na Seznaitve I na področje sistema ravnanja z okoljem ni odzval, zato ministrstvo smatra, da se upravljavec z ukrepom strinja.

II. Dobro gospodarjenje

BAT 2 se nanaša na preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in na izboljšanje splošnih značilnosti s tehnikami, ki se nanašajo na:

- a.) Ustrezno lokacijo kmetije in ustrezno razporeditev dejavnosti v prostoru.
- b.) Izobraževanje in usposabljanje osebja.
- c.) Priprava načrta za izredne razmere.
- d.) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme.
- e.) Skladiščenje mrtvih živali.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Da gre za obstoječo napravo, zato tehnike, ki se nanašajo na ustrezno lokacijo v konkretnem primeru niso ustrezne. Treba je upoštevati ustrezno razporeditev dejavnosti v prostoru, da se zmanjša prevoz živali in materiala, zagotovi ustrezne oddaljenosti od občutljivih sprejemnikov, upoštevajo vremenske razmere, prihodnji razvoj farme in prepreči onesnaženje voda.
- b.) Upravljavec ima sicer izdelan plan izobraževanja za svoje zaposlene, vendar pa so pogodbeni rejci iz tega izvzeti, saj pri upravljavcu niso zaposleni. Upravljavec za pogodbene rejce občasno organizira seminarje. V dokumentaciji upravljavec poda naslove seminarjev, ki z okoljevarstvom niso neposredno povezani (dobrobit živali, krmljenje živali, reja brez antibiotikov). Tečaj varstva pri delu morajo pogodbeni rejci na Farmi Neverke urediti sami ob ustanovitvi s.p. dejavnosti. Sistemskih izobraževanj na temo prevoza in raztresanja gnoja upravljavec ne zagotavlja. Gnoj pogodbeni rejci oddajo pogodbenim prevzemnikom. Načrtovanja dejavnosti ni, razen vidik tehnološkega postopka reje. Postopanje v izrednih razmerah ni predpisano, niti se na to temo ne izvaja izobraževanj. Iz dokumentacije celo izhaja, da izredne razmere upravljavec prepušča pogodbenim rejcem in njihovim izkušnjam. Usposabljanja pogodbenih rejcev za vzdrževanje in popravila ni. Iz dokumentacije je sicer razbrati, da upravljavec pogodbene rejce seznaja s požarnim redom, tehnološkimi zahtevami reje in novostmi, uporabo sanitacijskih sredstev in veterinarskih sredstev.

Ministrstvo ocenjuje navedeno postopanje v zvezi z izobraževanji in usposabljanji osebja kot neustrezno in pomanjkljivo. Kot je ministrstvo navedlo že pri BAT 1, ima upravljavec v upravljanju več IED naprav, več IED naprav pa ima tudi v sistemu kooperacije. Ministrstvo je zato ocenilo, da morajo biti izobraževanja in usposabljanja sistemsko urejena znotraj EMS, in sicer tako za zaposlene, kot tudi za pogodbene rejce, kooperante in druge deležnike. Pogodbeni rejci in kooperanti so namreč vezani na planska in tehnološka navodila upravljavca. Prav tako so prevzemniki gnoja vezani na turnuse in s tem na upravljavčeve plane in časovnice. Ministrstvo je upravljavca v Seznaitvi I z navedenim seznailo ter tudi z ukrepom, ki temu sledi (Načrt usposabljanja in izobraževanja) in ki ga je ministrstvo določilo v točki 9.5.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Upravljavec se v odzivu na Seznaitve I na področje izobraževanja in usposabljanja osebja ni odzval, zato ministrstvo smatra, da se upravljavec z ukrepom strinja.

- c.) Upravljavec je na ministrstvo predložil dokument Načrt za obvladovanje izrednih razmer na območju Farme Neverke, ki ga je izdelal aprila 2024. Ne glede na predložen dokument je ministrstvo ocenilo kot ustrezno, da se vsebina tega načrta konkretizira, kar je ministrstvo tudi storilo v točki 9.5.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Ministrstvo je upravljavca z ukrepom tudi seznailo v Seznaitvi I. Upravljavec se v odzivu na Seznaitve I na področje Načrta izrednih razmer ni odzval, zato ministrstvo smatra, da se upravljavec z ukrepom strinja.

- d.) Planskih pregledov popravil ali vzdrževanja na napravi ni. Pogodbeni rejci opravljajo preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme sami tekom vzrejnega turnusa. Večje okvare na napravi pogodbeni rejci rešujejo v dogovoru z upravljavcem. Ministrstvo je presodilo, da je glede na velikost in značilnosti podjetja, predhodno opisane pri BAT 1, ustrezno in da ima upravljavec izdelan Program vzdrževanja v okviru BAT 1 (glej točko 9.5.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja).
- e.) Za skladiščenje mrtvih živali je na razpolago zamrzovalna skrinja, ki jo ob napolnitvi izprazni veterinarska higienska služba.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec **ne izkazuje** uporabe NRT b.) BAT 2, deloma izkazuje NRT c.) in d.) BAT 2, izkazuje pa NRT e.) BAT 2. Ministrstvo je v točkah 9.5.2., 9.5.3. in 9.5.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja zato določilo zahteve glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih okoljskih značilnosti iz BAT 2.

III. Nadzorovana prehrana

BAT 3 se nanaša na zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali s prehransko strategijo, ki vključuje eno ali več tehnik, ki so:

- a.) Prehrana z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b.) Večfazno krmljenje.
- c.) Dodajanje esencialnih aminokislin v krmo z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d.) Uporaba krmnih dodatkov, ki zmanjšujejo skupni izločeni dušik.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Upravljavec navaja, da brojlerje krmi s krmo, ki ima uravnoteženo vsebnost dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b.) Brojlerje se krmi trofazno. Odvisno od faze je v posameznem obdobju prilagojena vsebnost surovih beljakovin ter aminokislin.
- c.) Po potrebi se v krmo dodajajo esencialne aminokisline.
- d.) V prehrano se dodajajo določeni encimi, ki prispevajo k boljši izkoristljivosti krme.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.), b.), c.) in d.) BAT 3. Ministrstvo je v točki 9.5.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3.

BAT 4 se nanaša na zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali s prehransko strategijo, ki vključuje eno ali več tehnik, ki so:

- a.) Večfazno krmljenje.
- b.) Uporaba krmnih dodatkov, ki zmanjšujejo skupni izločeni fosfor, npr. fitaze.
- c.) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosfatov.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Uporablja se večfazno krmljenje (glej tudi točko BAT 3.b.) z različno vsebnostjo fosfatov glede na starost brojlerjev.
- b.) V krmo se dodaja fitazo.
- c.) V prehrano se dodajata monokalcijev fosfat in kalcijev humofosfat, ki spadata med hitro prebavljive anorganske fosfate.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.), b.) in c.) BAT 4. Ministrstvo je v točki 9.5.6. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4.

IV. Učinkovita uporaba vode

BAT 5 se nanaša na učinkovito rabo vode s kombinacijo naslednjih tehnik:

- a.) Evidentiranje porabe vode.
- b.) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c.) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d.) Izbira in uporaba ustrezne opreme in pitje po želji.
- e.) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- f.) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Vsak hlev je opremljen z vodomernim števcem.
- b.) Puščanje se odkrije s primerjavo odčitka vodomernih števcov.
- c.) Na farmi se uporabljajo visokotlačni čistilni aparati.
- d.) Za napajanje živali se uporabljajo specialne kapalke, ki preprečujejo izgube vode in razlivanje. Živali lahko pijejo vodo po volji. Kapanke je možno dvigati in spuščati ter tako prilagajati potrebam živali.
- e.) Iz dokumentacije je razbrati, da pogodbeni rejci opremo redno preverjajo in prilagajajo.
- f.) Neonesnažena voda se ne zajema za namene čiščenja.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.), b.), c.), d.) in e.) BAT 5. Ker zahteva BAT 5 ni uporaba vseh tehnik, ampak kombinacije, je naprava skladna tudi, če se NRT f.) ne uporablja. Ministrstvo je v točki 9.5.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo vode iz BAT 5.

V. Emisije odpadnih voda

BAT 6 se nanaša na tehnike za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda s kombinacijo naslednjih tehnik:

- a.) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b.) Čim manjša poraba vode.
- c.) Ločevanje deževnice od odpadnih voda.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Upravljavec navaja, da so dvorišča okoli objektov minimalna oz. le takšna, da omogočajo transport.
- b.) Voda se uporablja le za pitje živali in visokotlačno čiščenje.
- c.) Meteorna voda ni speljana v zbiralnike odpadnih pralnih vod, ampak se steka v tla. Na lokaciji ni lovilnikov olj.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.), b.) in c.) BAT 6. Ministrstvo je v točkah 3.1.2 in 3.1.10. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

BAT 7 se nanaša na tehnike za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vode z uporabo ene od naslednjih tehnik:

- a.) Odpadne vode se odvajajo v za to namenjen zbiralnik.
- b.) Čiščenje odpadnih voda.
- c.) Razprševanje odpadnih vod za kmetijske namene.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Ob vsakem hlevu so zgrajeni trije zbiralni jaški za odpadne pralne vode. Dva stranska sta manjša in imata iztok v sredinskega, ki ima volumen 3 m³. V teh zbiralnikih se zbira tudi voda iz hlevskih umivalnikov. Zbrana voda iz teh zbiralnikov se odvaža na čiščenje na čistilno napravo Postojna.
- b.) Odpadne pralne vode se odpelje na čistilno napravo Postojna, zato tehnika ni relevantna. Na lokaciji je tudi garderobna stavba s sanitarijami V okoljevarstvenem dovoljenju je

določeno, da se morajo komunalne odpadne vode iz te stavbe čistiti na mali komunalni čistilni napravi.

c.) Odpadne pralne vode se odpelje na čistilno napravo Postojna, zato tehnika ni relevantna. Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) BAT 7. Ministrstvo je v točkah 3.1.7., 3.1.8., 3.1.9., 3.1.11. in od 3.2.1. do 3.3.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij snovi v vode iz BAT 7.

VI. Učinkovita raba energije

BAT 8 se nanaša na tehnike za učinkovito rabo energije s kombinacijo naslednjih tehnik:

- a.) Visoko učinkoviti ogrevalni/hladilni prezračevalni sistemi.
- b.) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih prezračevalnih sistemov, zlasti kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c.) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov.
- d.) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e.) Uporaba izmenjevalnikov toplote.
- f.) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g.) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h.) Uporaba naravnega prezračevanja.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

a.) **Opredelitev upravljavca glede prezračevalnega sistema:**

Upravljavec navaja, da v objektih Farme Neverke uporablja naravno in prisilno prezračevanje za doseganje optimalne kakovosti zraka v prostoru. Intenziteta prezračevanja je odvisna od vremenskih razmer oz. letnega časa ter potreb (velikost in starost) brojlerjev. Nadalje navaja, da je namen prezračevanja zagotavljanje svežega zraka in s tem boljšega počutja brojlerjev in posledično večja produkcija. Prezračevalni sistem predstavljajo prezračevalne lopute na vzdolžnih stenah objektov in po 16 stropnih ventilatorjev na vsak objekt. V objektih so še dodatni premični ali statični ventilatorji za dohlajevanje ob visokih poletnih temperaturah. Prezračevalne lopute so stalno odprte, pozimi manj, poleti bolj, njihovo uravnavanje pa je ročno. Stropni ventilatorji so fizično pokriti (ker ni možen vklop in izklop posameznega ventilatorja) in se jih postopoma odkriva določeno število, odvisno od velikosti živali. Navedeno je, da so bili hlevi zgrajeni leta 1965 in da ventilacija ni bila obnavljana saj upravljavec meni, da se ventilacija, ki je trenutno dostopna na trgu, ni bistveno spremenila in je zato ventilacija skladna z Zaključki o BAT. Nadalje je navedeno, da se lopute odpirajo ročno, kar zadostuje standardu upravljavca, čeprav obstaja na trgu avtomatiziran sistem.

Opredelitev upravljavca glede ogrevalno/hladilnega sistema:

Upravljavec navaja, da optimalno temperaturo v objektih vzdržuje s/z:

- a.) nastiljem po celotnih tleh objekta,
- b.) centralnim ogrevanjem z radiatorji, ki so razporejeni ob vzdolžnih stranicah v dveh objektih (N5 in N6) od desetih. Ta dva hleva se ogrevata z malo kurilno napravo na ELKO, ki je nameščena v predprostoru enega izmed teh dveh objektov. Ostali objekti se ogrevajo z masterji na dizel, ki vpihujejo topel zrak v objekt.
- c.) loputami in ventilatorji za prezračevanje.

Upravljavec navaja, da je ogrevanje praviloma potrebno v zimskem času pa tudi v zgodnjih obdobjih reje, ko so brojlerji še majhni in da so kapacitete grelnih opreme ustrezne za velikost objektov in število brojlerjev. Vsako prekomerno povišanje temperature (npr. okvara prezračevalnega sistema) je preko alarmnega sistema javljena z sms sporočilom na telefone rejcev. Oba sistema, ogrevanje in prezračevanje sta vodena iz istega termostatskega sistema kar pomeni, da se ob prekomerni temperaturi v objektu gretje ugasne in vklopi prezračevanje. Dodatne prezračevalne stranske lopute so odpirajo in zapirajo ročno. Glede ogrevanja z masterji upravljavec navaja, da imajo masterji dobro učinkovitost, da obstajajo pa tudi učinkovitejši sistemi. Glede centralnega

ogrevanja upravljavec navede, da je tak sistem ogrevanja zastarel in da se na trgu dobijo učinkovitejši načini ogrevanja.

Ugotovitve ministrstva:

Ministrstvo ugotavlja, da je iz opisa prezračevalnega sistema, kot ga je navedel upravljavec razvidno, da se uporablja v vseh hlevih le prisilna slemenska ventilacija, ne pa tudi naravna. Pri naravni ventilaciji se namreč ventilatorjev sploh ne uporablja, razen v res vročem vremenu. Glede na Zapisnik uporablja upravljavec sistem negativnega tlaka (ventilatorji vlečejo zrak iz hleva), v poletnih mesecih pa tudi sistem pozitivnega tlaka (ventilatorji vpihavajo sveži zrak v hlev).

Za rejo brojlerjev je značilno, da se zaradi specifičnih pogojev, ki jih te živali zahtevajo (močno ogrevanje v njihovi mladosti in hlajenje v starosti zaradi visoke gostote naselitve) hlevi opremljeni z velikimi ogrevalnimi in ventilacijskimi sistemi, ki zagotavljajo te razmere, zato stalno naravno prezračevanje po mnenju ministrstva v naših podnebnih pogojih za brojlerje ni možno.

Ministrstvo ne more slediti navedbi upravljavca, da je zgoraj opisana ventilacija skladna z Zaključki o BAT, saj da na trgu ni bistveno drugačne. Že samo dejstvo, da je ventilacija iz leta 1965 in je upravljavec ni obnavljal kaže na to, da ta ventilacija zagotovo ni energetske visoko učinkovita, kot je to zahteva iz predmetnega BAT. Na to kaže tudi fizično pokrivanje posameznih ventilatorjev, saj jih upravljavec ne more ločeno vklapljati ali izklapljati. Ventilatorja, ki ga ne potrebuje, torej ne izklopi, le pokrije ga. Prav tako ročno odpira in odpira prezračevalne lopute.

Glede zapisa upravljavca, da je ogrevanje praviloma potrebno v zimskem času in v zgodnjih obdobjih reje, ko so brojlerji še majhni, ministrstvo dodaja, da je večino rejnega cikla treba brojlerjem zagotavljati visoke temperature, v začetku celo 33°C in se postopoma do 4. tedna pitanja spušča do cca. 22°C. V 6. tednu pa gredo brojlerji že v zakol. Ministrstvo se sicer strinja z upravljavcem, da obstajajo energetske učinkovitejši sistemi, kot so masterji na dizel kot tudi da je sistem ogrevanja z radiatorji in pečjo na ELKO zastarel.

Ministrstvo pojasnjuje, da je kontrola stopnje ventilacije najbolj enostavna metoda za nadzor temperature v hlevih. Zato ogrevanja/hlajenja hlevov in prezračevalnega sistema ni mogoče obravnavati ločeno. Ventilacija mora omogočati, da je lahko v poletnih mesecih na maksimalno, v zimskih mesecih pa minimalno. Vedno pa mora omogočati minimalno stopnjo za namen oskrbe hleva s svežim zrakom, odstranitev odvečne vlage in nastalih plinov.

- b.) Ministrstvo ocenjuje, da je v konkretnem primeru težava pri optimizaciji ogrevalnih/hlailnih in prezračevalnih sistemov v zastarelih sistemih. Tako posebna pozornost, ki jo rejci namenjajo jakosti ventilacije in možnim izgubam toplote, po oceni ministrstva ne more biti zadostna, če se ventilatorjev ne da izklapljati posamično in če se prezračevalne lopute odpirajo in zapirajo ročno. Samo v okviru predmetnega okoljevarstvenega dovoljenja namreč upravljavec upravlja z 10 aktivnimi hlevi, vsak ima 16 stropnih ventilatorjev in 16 stranskih prezračevalnih loput na vsaki strani (skupaj 32), dolžina hleva pa je cca. 70 m. Ministrstvo si tako ne predstavlja, kako se pokriva in odkriva vse ventilatorje na vseh hlevih in odpira in zapira prezračevalne lopute, vse v luči BAT 8 – energetska učinkovitost. Kot izhaja iz dokumentacije, je edina avtomatizacija ogrevalno/hlailnih in prezračevalnih sistemov termostat. Torej če je prevroče, se ogrevanje izklopi in se vklopi prezračevanje. Kot je razvidno iz Poglavja 4 Zaključkov o BAT so predvidene tehnike, da se lahko naprava šteje kot skladna z Zaključki o BAT, nanašajo na ukrepe, ki jih po oceni ministrstva najdemo le pri sodobnejših ogrevalno/hlailnih in prezračevalnih sistemih. Tehnika je tako po oceni ministrstva izpolnjena le v manjšem obsegu, ki se tiče razporeditve opreme, temperaturnih tipal in ločeno ogrevanih območij.
- c.) **Opredelitev upravljavca glede izolacije sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov:**

Upravljavec navaja, da je izolacija rejnih objektov izrednega pomena za energetske učinkovitost ter da je vlaga največji povzročitelj poškodb izolacijskih materialov. Materiali, uporabljeni za izolacijo, naj bi bili za vlago nepropustni, kar povzroči pojav kondenza v objektu. Izolacijski materiali naj bi bili odporni tudi proti divjim pticam, glodavcem in žuželkam. Nadalje upravljavec navaja, da so stene objektov na Farmi Neverke zgrajene iz betonskih plošč, ki imajo izolacijske lastnosti vendar ne zadržujejo popolnoma prehajanja vlage. Strehe so sestavljene iz več plasti in sicer iz zgornje kritine, ki so salonit plošče, sledi izolacijski material (hiroklit), lesene letve, ponovno plast izolacije nato pa plast pločevine. Tla so betonirana.

Ugotovitve ministrstva:

Ministrstvo se strinja z navedbami upravljavca glede pomembnosti izolacije ter vpliva vlage nanjo. Nastanek kondenza v objektu se prepreči ravno z učinkovito ventilacijo (odstranjevanje vlage iz objekta) v kombinaciji z dobro izolacijo stavbe, ki mora biti vlago nepropustna. Iz navedenega sledi, da morajo biti za učinkovito uravnavanje mikroklimе v hlevih le-ti dobro izolirani, prezračevanje hleva pa učinkovito. Le z dobro izolacijo hlevov se namreč prepreči nastanek kondenza na notranjih površinah, pozimi se zmanjšajo izgube toplote iz hleva, poleti pa se zmanjša vdor toplote v hlev. Ministrstvo nadalje pojasnjuje, da morajo hlevi zagotavljati neko stopnjo energetske učinkovitosti, in sicer »najboljšo razpoložljivo na trgu«, kar pa zagotovo ni opisana stopnja v konkretnem primeru, torej hlevi z neizoliranimi betonskimi stenami in določeno izolacijo strehe, brez izolacije tal.

- d.) V hlevih se uporabljajo varčne žarnice. Izjema so žarnice, ki se uporabljajo samo v času nakladanja piščancev za klanje. Osvetlitev je mogoče prilagajati.
- e.) Izmenjevalniki toplote se ne uporabljajo.
- f.) Toplotne črpalke za rekuperacijo toplote se ne uporabljajo.
- g.) Naravno prezračevanje se ne uporablja.

Na podlagi vsega zgoraj navedenega ministrstvo ugotavlja, da BAT 8, ki se nanaša na energetske učinkovitost, upravljavec **ne izpolnjuje** v zadostni meri, da bi napravo lahko šteli kot skladno s tem zaključkom. Ogrevanje/hlajenje in prezračevalni sistemi namreč niso visoko učinkoviti, njihova optimizacija in upravljanje pa je omejena le na razporeditev opreme, temperaturnih tipal in ločeno ogrevana območja – namestitve mladih živali v ločene ogrevane obode. Hlevi niso izolirani, razen strehe, pa še ta je bila izolirana v času gradnje hlevov, tj. leta 1965. Upravljavec sicer navaja uporabo energetske učinkovite razsvetljave, ne pa tudi izmenjevalnikov toplote, toplotnih črpalk za rekuperacijo ipd.

Ministrstvo je upravljavca v dopisu št. 35432-125/2022-2550-9 z dne 27. 3. 2024 (v nadaljevanju: Poziv) seznanilo z ugotovitvijo, da je Farma Neverke dotrajana in upravljavca pozvalo da pristopi k ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, in sicer da je treba pristopiti k obsežnejši sanaciji in novejšim tehnologijam, ki so tudi okoljsko učinkovitejše. Ministrstvo je upravljavca v Pozivu pozvalo, da izvede popis in pregled objektov, opreme, transportnih poti ter drugih za okolje pomembnih inštalacij, in sicer po posameznih objektih oz. transportnih poteh. Navedi je moral tudi ukrepe glede na ugotovljeno stanje v tem popisu, kjer je upravljavec navedel zgolj: »Objekt se sproti, kar se da obnavlja z energetske učinkovitimi – dostopnimi materiali, da opravlja svojo funkcijo. V prihodnosti imamo v načrtu rušitev obstoječih objektov in zgraditi sodobno energetske učinkovito farmo.«. Ministrstvo ugotavlja, da je upravljavec okoljevarstveno dovoljenje za nove hleve pridobil v začetku leta 2012, pa še vedno niso zgrajeni.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje le uporabo NRT d.) BAT 8. Kot izhaja iz točke I./11 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 9.5.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zato določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8.

V Seznanihi I je ministrstvo upravljavca seznanilo z ukrepom, ki temu sledi (zagotovitev nove sodobne ventilacije, avtomatiziran in centralno voden sistem vodenja ogrevanje/hlajilnih in prezračevalnih sistemov in povečanje energetske učinkovitosti ovoja hlevov) in ki ga je ministrstvo določilo v točki 9.5.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Upravljavec se v odzivu na Seznanih I na področje energetske učinkovitosti ni odzval, zato ministrstvo smatra, da se upravljavec z ukrepom strinja.

VII. *Emisije hrupa*

BAT 10 se nanaša na tehnike za zmanjševanje emisij hrupa, z uporabo ene tehnike ali njihove kombinacije ki so:

- a.) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b.) Izbira lokacije za hrupno opremo.
- c.) Operativni ukrepi.
- d.) Izbira tihe opreme.
- e.) Oprema za obvladovanje hrupa.
- f.) Zmanjševanje hrupa.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Naprava se ne nahaja v bližini občutljivih sprejemnikov.
- b.) Razdalja med hrupno opremo in občutljivimi sprejemniki je dovolj velika.
- c.) Zaradi oddaljenosti naprave od občutljivih sprejemnikov operativni ukrepi niso potrebni.
- d.) Upravljavec navaja uporabo tihih ventilatorjev. Dokazil za navedbe ni priložil. Ministrstvo sicer pričakuje, da se bo z zamenjavo ventilatorjev, ki je zahteva iz točke 9.5.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, hrup ventilatorjev znižal.
- e.) Zaradi oddaljenosti naprave od občutljivih sprejemnikov oprema za obvladovanje hrupa ni potrebna.
- f.) Zaradi oddaljenosti naprave od občutljivih sprejemnikov zmanjševanje hrupa ni potrebno.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) in b.) BAT 10. Ministrstvo je v točki 4.1.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10.

VIII. *Emisije prahu*

BAT 11 se nanaša na tehnike za zmanjševanje emisij prahu, iz posameznih objektov za živali, ki so:

- a.) Zmanjšanje nastanka prahu s kombinacijo tehnik: uporaba grobega nastilja, ročno nastiljanje, sistem hranjenja po želji, uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin v krmo, ločevalniki za prah pri pnevmatsko polnjenih skladiščih, majhna hitrost prezračevalnega sistema.
- b.) Zmanjšanje koncentracije prahu z uporabo ene od tehnik: razprševanje vodne meglice, razprševanje olja, ionizacija.
- c.) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka z različnimi sistemi za čiščenje zraka, filtri in pralniki.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Kot nastilj se uporablja lesne oblace, ki se kombinirajo z narezano slamo ali peletirano slamo za dostiljanje. Nastilj se v hlev vnese/razvozi s pomočjo manjših nakladalcev in se ga ročno razprostre. Tekom reje se ga dostilja in obrača ročno. Uporablja se sistem hranjenja po želji. Krma je izključno peletirana in ima dodane oljne sestavine in veziva. Silosi so opremljeni z oddušniki za prah. Zrak v hlevu se premika s hitrostjo, ki ne povzroča dvigovanja prahu ali nastilja.
- b.) Tehnika se ne uporablja.
- c.) Tehnika se ne uporablja.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) BAT 11. Ministrstvo je v točki 2.1.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11.

IX. *Emisije vonjav*

BAT 13 se nanaša na preprečevanje ali zmanjševanje učinka vonjav z uporabo kombinacije naslednjih tehnik:

- a.) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivim sprejemnikom.

- b.) Uporaba sistema nastanitve z izvajanjem enega od naslednjih načel ali njihove kombinacije: živali in površine naj bodo suhe in čiste, zmanjšanje emisijske površine gnoja, pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče, znižanje temperature gnoja in notranjega okolja, zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja, v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c.) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo: povišanje odvoda, povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod, učinkovita postavitev zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir), dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom, razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov, usmeritev osi slemena v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d.) Uporaba sistemov za čiščenje zraka.
- e.) Uporaba ene od tehnik skladiščenja gnoja: pokritje med skladiščenjem, postavitev skladišča glede na smer vetra ali postavitev ovir.
- f.) Ustrezna predelava gnoja.
- g.) Ustrezno raztresanje gnoja.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Gre za obstoječo napravo, zato tehnika ni relevantna. Naprava se nahaja na razdalji cca. 350 m od najbližje stavbe z varovanimi prostori (Neverke 17).
- b.) Zmanjšanje emisijske površine gnoja ni relevantno, saj se gnoj ne skladišči, ampak se ga po turnusu takoj odda pogodbenim prevzemnikom. Prav tako ukrepi pogostega odstranjevanja gnoja, nižanje temperature gnoja, hitrost zraka nad gnojem ipd. niso relevantni, saj gre za rejo brojlerjev na globokem nastilju, gnoj pa se na lokaciji ne skladišči. Kapljični napajalniki imajo preprečeno razlivanje in iztekanje. Suh nastilj se vzdržuje tudi s pregledovanjem napajalne linije, v primeru puščanja niplja se nastilj pod njim zamenja. Upravljavec navaja, da pogodbeni rejci po potrebi obračajo nastilj in dostiljajo. Iz dokumentacije in Poročila IRSOP izhaja, da se oprema in notranjost hlevov po vsakem končanem vzrejnem ciklusu, ko je v hlevih še nastilj, opere z visokotlačnimi napravami. Nato se nastilj pomešan s pralno vodo in iztrebki odstrani iz hlevov, kjer ga prevzamejo pogodbeni odjemalci gnoja. Ministrstvo navedeno postopanje ocenjuje kot neustrezno, saj uporaba gnoja kot absorpcijskega sredstva za odpadne pralne vode ni v luči najboljših razpoložljivih tehnik, ampak je NRT (glej BAT 7) ločeno zbiranje odpadnih pralnih vod ter njihovo nadaljnje čiščenje. S takim ravnanjem se namreč suh gnoj (k čemur se stremi skozi celoten tehnološki proces) na koncu namoči z odpadnimi vodami, kar povzroči nastanek amonijaka in smradu. Poleg tega se namočenega gnoja ne predela takoj, ampak se ga uporabi kot gnojilo, kar ima lahko za posledico večmesečno skladiščenje pri prevzemniku. Ministrstvo je zato v točki 6.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja dodalo ukrep, da je treba skozi celoten tehnološki proces skrbeti, da je gnoj suh in se ne namoči.
- c.) Prezračevalni sistemi v vseh objektih so tipski, kjer je odvod odpadnega zraka iz hlevov skozi ventilatorje na slemenu strehe (glej tudi obrazložitev pri BAT 8) in prezračevalnih loput na stenah objektov. Farma Neverke se nahaja pred naseljem Neverke na eni strani in industrijsko cono na drugi strani s katerimi meji deloma z višjo vegetacijo.
- d.) Zaradi oddaljenosti naprave od občutljivih sprejemnikov ukrepi čiščenja odpadnega zraka niso potrebni.
- e.) Gnoj se na lokaciji farme ne skladišči, zato tehnika ni relevantna.
- f.) Gnoj se na lokaciji farme ne predeluje, zato tehnika ni relevantna.
- g.) Upravljavec gnoja ne raztresa, zato tehnika ni relevantna.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT, ki so določene deloma v točki b.) in deloma v točki c.) BAT 13. Ministrstvo je v točki 2.1.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali zmanjševanje učinka vonjav iz BAT 13.

X. Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

BAT 14 in 15 opisujeta tehnike, ki se uporabljajo za zmanjševanje amonijaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj (BAT 14) in tehnike za preprečevanje oz. zmanjševanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj (BAT 15).

Ministrstvo je tekom postopka ugotovilo, da upravljavec celotno količino nastalega hlevskega gnoja odda kot gnojilo prevzemnikom, in sicer se gnoj sproti odvaža in na lokaciji naprave ni skladiščenja. S prevzemniki ima upravljavec sklenjene pogodbe bodisi za enkratni odvoz, bodisi za prevzem gnoja v daljšem časovnem obdobju. Glede na navedbe upravljavca vsak prevzemnik gnoja prevzame tudi odgovornost za nadaljnje ravnanje z gnojem zlasti v obdobju, ko gnojenje ni dovoljeno. Upravljavec ima v točki 6 obstoječega okoljevarstvenega dovoljenja zapisano, da mora zagotoviti skladiščenje gnoja v vodotesnih zbiralnikih v zmogljivosti, ki zadošča za obdobja, ko je gnojenje prepovedano. Nadalje je v isti točki določeno, da mora upravljavec gnoj oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč, ali ga predelati ali odstraniti kot odpadke. Glede na zgornji opis ravnanja z gnojem in glede na opredelitev upravljavca, da zadrževalnikov za gnoj nima, je ministrstvo spremenilo točko 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja (glej točko I./9 izreka te odločbe) tako, da je zadrževalnike za gnoj in predelavo gnoja izbrisalo iz okoljevarstvenega dovoljenja. Več o spremembah v ravnanju z gnojem je ministrstvo že zapisalo v točki II./1 obrazložitve.

XI. Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

BAT 23 se nanaša na zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine z oceno ali izračunom emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Upravljavec izvaja rejo piščancev brojlerjev s sistemom reje na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnoja. Nastiljanje hlevov poteka s pomočjo nakladalcev (vnos nastilja) in ročno (raztros), uporablja se napajalni sistem, ki ne poliva vode. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N, P) z iztrebki. Gnoj se na lokaciji ne skladišči. Za izračun emisij amonijaka v zrak se uporablja tehnika z oceno masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Ker se na obravnavani farmi gnoj ne skladišči in raztresa, je relevantno zmanjšanje emisij amonijaka le iz hlevov. Določijo se emisijski faktorji glede na rejo na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in napajalnim sistemom, ki ne toči. Emisije amonijaka iz hlevov bodo tako znašale 0,0605 kg NH₃/mesto za brojler/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 32, ki je od 0,01-0,08 kg NH₃/prostor za brojlerja/leto. Ocena zmanjšanja amonijaka temelji na rezultatih izračuna iz BAT 25, kjer je emisija amonijaka skupaj (iz hlevov, gnojišč in gnojenja) ocenjena na 0,159 kg NH₃/mesto za žival/leto. Skupne razpršene emisije amonijaka bodo znašale 8650 kg/leto oz. 0,988 kg/h.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa iz BAT 23. Ministrstvo je v točki 9.5.11. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev iz BAT 23.

XII. Monitoring emisij in parametrov procesa

BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z:

- a.) Izračunom z uporabo masne bilance ali
- b.) Oceno na podlagi analize gnoja.

Ministrstvo v povezavi z zgornjima točkama na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Tehnika se uporablja.
- b.) Upravljavec navaja, da se tehnika ne bo uporabila.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) BAT 24. Izveden izračun upravljavca kaže, da skupni izločen dušik znaša 0,34 kg dušika/prostor na žival/leto (BAT je 0,2-0,6 kg dušika/prostor na žival/leto), skupni izločen fosfor pa je 0,14 kg P_2O_5 /prostor na žival/leto (BAT je 0,05-0,25 P_2O_5 /prostor na žival/leto). Ministrstvo je v točki 9.5.12. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring skupnega dušika in fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24.

BAT 25 je monitoring emisij amonijaka v zrak z:

- a.) Oceno z uporabo masne bilance,
- b.) Izračunom na podlagi merjenja koncentracije amonijaka in stopnje prezračevanja ali
- c.) Oceno z uporabo emisijskih faktorjev.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Tehnika se uporablja, in sicer na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Iz hlevov, skladišča za gnoj in pri gnojenju se v ozračje izgubljajo različne dušikove spojine, pri tem gre predvsem za izgube amonijaka (NH_3), didušikovega oksida (N_2O), dušikovih oksidov (NO_x) in dušika v molekularni obliki (N_2). Metodika masne bilance upošteva, da je v vsaki naslednji fazi ravnanja z gnojem, kjer izhlapeva skupni amonijakov dušik, na voljo le tisti, ki ga zadržimo v predhodni fazi. Tako so emisije iz skladiščenja gnoja odvisne od izgub skupnega amonijakovega dušika iz hlevov, emisije pri gnojenju pa od izgub le-tega iz hlevov in skladišča gnoja. Emisije amonijaka se ocenijo na podlagi količine dušika, ki ga izloči žival (brojler) ter z uporabo toka skupnega dušika (ali amonijskega dušika) in koeficientom hlapenja (VC) v vsaki fazi ravnanja z gnojem (pri vzreji v bivalnih objektih, skladiščenju in raztresanju). Emisijski faktor (EF) se nanaša samo na referenčni način reje (EF NH_3 hlevi 0,28), skladiščenje gnoja (EF NH_3 skladišče gnoja 0,14, EF N_2O 0,03, EF NO_x 0,008 in EF N_2 0,3) in raztros gnoja (EF NH_3 gnojenje 0,69), pri čemer se v primeru tehnik z zmanjšanimi emisijami uporablja korekcijske faktorje (KF) za zmanjšanje emisij in sicer KF za NH_3 za zmanjšanje emisij iz hlevov je 1, KF za zmanjšanje emisij iz skladišča gnoja je 0,5 in KF za zmanjšanje emisij pri gnojenju je 0,5.

Izračun ocene emisij amonijaka v zrak zaradi reje brojlerjev izražena v kg na mesto za brojlerja na leto, pri upoštevanju 80 % zasedenosti hleva tako znaša 0,0605 kg NH_3 /mesto za brojler/leto (upoštevajoč le hleve), kar ustreza ravni emisij iz Preglednice 3.2. BAT 32, ki je 0,01-0,08 kg NH_3 /mesto za brojler/leto oziroma 0,1159 kg NH_3 /mesto za brojlerja/leto, upoštevajoč hleve, gnojišče in gnojenje.

- b.) Upravljavec navaja, da se tehnika ne bo uporabila.
- c.) Upravljavec navaja, da se tehnika ne bo uporabila.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) iz BAT 25. Izveden izračun upravljavca kaže, da so emisije amonijaka 0,0605 kg amonijaka/prostor na žival/leto (BAT je 0,01-0,08 kg amonijaka/prostor na žival/leto). Ministrstvo je v točki 2.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za monitoring amonijaka iz BAT 25.

BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z:

- a.) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja ali
- b.) Oceno z uporabo emisijskih faktorjev.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Upravljavec navaja, da se tehnika ne bo uporabila.
- b.) Tehnika se uporablja. Predlagani emisijski faktor je za brojlerje 0,20 kg/mesto za žival v hlevu na leto. Izbran emisijski faktor je primeren in priporočen, saj se v primeru izvajanja ukrepov za zmanjševanja prašenja kot npr. uporaba lesnih oblancev (grobi nastilj), napajalni sistem, ki ne toči, peletirana krma, ki se ne raztresa in prisilni ventilacijski sistem z majhno hitrostjo zraka uporabi emisijski faktor iz srednjega razpona (0,017 – 0,022) priporočenih nizozemskih emisijskih faktorjev iz referenčnega BAT dokumenta.

Upravljaivec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije snovi v zrak oceni emisije prahu iz hlevov vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se upošteva vrsto in število perutnine oziroma zasedenost hleva in tehnike, ki se uporabljajo za zmanjšanje emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali, ki so podrobneje opisane pri BAT 11.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo NRT b.) iz BAT 27. Ministrstvo je v točki 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za monitoring emisij prahu iz posameznega objekta za živali iz BAT 27.

BAT 29 je monitoring parametrov:

- a.) Poraba vode.
- b.) Poraba električne energije.
- c.) Poraba goriva.
- d.) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se ugotavljajo tudi skotitve in pogini.
- e.) Poraba krme.
- f.) Proizvodnja gnoja.

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Voda se evidentira z uporabo števcov za vsak hlev posebej. Poraba vode je evidentirana tudi na računu.
- b.) Električno energijo se evidentira z uporabo števcov za vsak hlev posebej. Električna energija je evidentirana tudi na računu.
- c.) Gorivo se uporablja za ogrevanje hlevov. Upravljaivec navaja, da porabi približno 7.500 litrov goriva na hlev na leto. Podrobnejši podatki o ogrevanju hlevov so podani pri obrazložitvi BAT 8 in v Prilogi 1 okoljevarstvenega dovoljenja. Porabniki goriva so tudi viličarji na dizel in dizel elektro agregat (N30).
- d.) Tehnika se izvaja.
- e.) Vsaka dobava krme s kamionom je zabeležena v interni sistem podjetja. Ob koncu vzrejnega turnusa se opravi inventura zaloga krme.
- f.) Oddaja gnoja pogodbenim odjemalcem se ob vsaki oddaji izpolni tudi z obrazcem, podpiše pa se tudi pogodba. Količine oddanega gnoja se ne tehtajo, ampak se v obrazec vpišejo v m³. Dodatnih evidenc pogodbeni rejci ne vodijo.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo NRT a.), b.), c.), d.), e.) in f.) iz BAT 29. Ministrstvo je v točki 9.5.13. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo monitoring parametrov iz BAT 29.

B. Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 32 je zmanjšanje emisij amonijaka iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a.) Prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- b.) Sistem za umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c.) Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- d.) Nastilj na traku za gnoj in umetno sušenje z zrakom (v primeru nivojskih sistemov tal).
- e.) Ogrevana in hlajena tla z nastiljem (pri kombiniranih sistemih).
- f.) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 - 1. Mokri pralnik s kislino.
 - 2. Dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka.
 - 3. Biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Ministrstvo v povezavi z zgornjimi točkami na podlagi pregleda dokumentacije ugotavlja naslednje:

- a.) Tehnika se v celoti izvaja. V vzrejnih objektih so nameščena polna tla z globokim nastiljem in prisilnim prezračevanjem in napajalnim sistemom brez iztekanja.
- b.) Tehnika se ne izvaja. Sušenja nastilja ni.
- c.) Tehnika se ne izvaja. Naravnega prezračevanja ni.
- d.) Tehnika ni relevantna, saj sistem tal ni nivojski.
- e.) Tehnika se ne izvaja. Ogrevanja ali hlajenja tal ni.
- f.) Tehnika se ne izvaja. V hlevih se ne uporablja sistemov za čiščenje zraka.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo NRT a.) iz BAT 32. Ministrstvo je v točki 2.1.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo tehniko za zmanjšanje emisij amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje in v točki 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v Preglednici 1 iste točke izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

III.

Vsebina okoljevarstvenega dovoljenja je določena v 116. členu ZVO-2 in v 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22). V skladu s šestim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju, ki se spreminja zaradi prilagoditve obratovanja naprave zaključkom o BAT, določi rok za uskladitev obratovanja naprave, ki ne sme biti daljši od štirih let od objave zaključkov o BAT.

Skladno z sedmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije se glede vprašanj o obsegu in vsebini okoljevarstvenega dovoljenja, ki niso urejena s to uredbo, uporabljajo določbe predpisov iz 16. člena te uredbe, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave.

Nadalje je v tretjem odstavku 19. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije določeno, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju poleg zahtev iz prejšnjega odstavka 19. člena citirane uredbe in prejšnjih členov citirane uredbe določi tudi druge pogoje in ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisij iz zaključkov o BAT in predpisov iz 16. člena iste uredbe.

Ministrstvo je s točko I./1. izreka te odločbe v okoljevarstveno dovoljenje dodalo določena zemljišča, ki so del naprave, in sicer na podlagi navedb upravljavca. Več o tem je bilo navedeno v poglavju II./1 obrazložitve te odločbe. Ministrstvo je nadalje v isti točki spremenilo navedbe tehnoloških enot tako, da je dodalo navedbe zbiralnikov odpadnih vod, ki so bili sicer obravnavani v odločbi o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja št. 35406-41/2016-13 z dne 11. 9. 2022, vendar v izrek okoljevarstvenega dovoljenja niso bili izrecno zapisani. Ker je izrecna zahteva BAT 7 Zaključkov o BAT, da se odpadne vode zbirajo v namenskih zbiralnikih, je ministrstvo zato te zbiralnike zapisalo tudi v izrek okoljevarstvenega dovoljenja. Ministrstvo je v tej točki navedlo tudi še nekatere druge tehnološke enote, ki jih je stranka navedla v dokumentaciji.

Ministrstvo je na podlagi vloge v povezavi z Zaključki o BAT, 18. člena ZVO-2 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2 in 48/22) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2) v točki I./2. izreka te odločbe določilo zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak, kot je obrazloženo v nadaljevanju.

Ministrstvo je v točki 2.1.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi vloge stranke in tretjega odstavka 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije celotnega prahu v zrak na podlagi vloge stranke in 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastanka emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11 Zaključkov o BAT, pri čemer so razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 2.1.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali zmanjševanje učinka vonjav iz BAT 13 Zaključkov o BAT, pri čemer so razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 2.1.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo tehniko reje za brojlerje oziroma tehniko za zmanjšanje emisij amonijaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje in v točki 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja v Preglednici 1 iste točke izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH_3 iz ravni emisij iz Preglednice 3.2 iz BAT 32 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točkah 2.1.6. in 2.1.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom za dizel elektro agregat (N30) na podlagi upravljavčeve izjave podane v vlogi, ki se nanaša na obratovalne ure (le za zasilno napajanje), ter na podlagi 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18, 59/18, 44/22 - ZVO-2 in 99/22).

Ministrstvo je v točki 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH_3 , v zrak glede na vrsto reje in vrsto nastanitve na podlagi Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 2.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za monitoring emisije amonijaka v zrak iz BAT 25 Zaključkov o BAT. Upravljavca je v okviru vloge opravil izračun, ki je pokazal, da je skupna ocena emisij amonijaka 0,0658 kg NH_3 /mesto za brojlerja na leto, BAT raven iz Preglednice 3.2 pa je od 0,01 do 0,08 kg NH_3 /brojlerja na leto. Iz navedenega je razvidno, da so emisije amonijaka znotraj mejnih vrednosti iz BAT.

Ministrstvo je v točki 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za monitoring emisij prahu iz posameznega objekta za živali iz BAT 27 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

V točki 2.3.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo glede na opredelitev v vlogi določilo, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz dizel električnega agregata (N30) za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Ministrstvo je v točkah 2.4.1. in 2.4.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojih za njegovo izvajanje.

Ministrstvo je v točki I./3. izreka te odločbe črtalo točko 3.1.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ki se je nanašala na zbiranje industrijske odpadne vode v namenskih zbiralnikih, saj je te zbiralnike obravnavalo v okviru BAT 7 Zaključkov o BAT in temu primerno spisalo novo točko 3.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Kot izhaja iz točke I./4. izreka te odločbe, je ministrstvo v točko 3.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja dodalo alinejo, ki se nanaša na zmanjšano porabo vode, in sicer na podlagi BAT 6 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev te zahteve so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Kot izhaja iz točke I./5. izreka te odločbe, je ministrstvo določilo obveznost ukrepanja in obveščanja v primeru okvare, ki povzroči čezmerno obremenjevanje okolja v točki 3.1.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer na podlagi petega in šestega odstavka 13. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Kot izhaja iz točke I./6. izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 3.1.8. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost v zvezi z vodenjem podatkov o industrijski odpadni vodi, ki se jo odvaža s cestnim motornim vozilom, zlasti še o datumih prevzema in odvoza in o količini industrijske odpadne vode, in sicer na podlagi petega odstavka 35. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Kot izhaja iz točke I./6. izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 3.1.9. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost v zvezi z določitvijo odgovorne osebe, in sicer na podlagi 34. in 35. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Kot izhaja iz točke I./6. izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 3.1.10. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost rabe visokotlačnih čistilnih aparatov na podlagi vloge in BAT 5 Zaključkov o BAT. Ukrep predhodnega suhega čiščenja hlevov je ministrstvo določilo na podlagi vloge in BAT 6 Zaključkov o BAT. Ocenjuje se, da je tako poraba vode manjša, odpadna pralna voda pa manj onesnažena. Ministrstvo je nadalje v isti točki izreka okoljevarstvenega dovoljenja dodalo tudi točko 3.1.11. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri je na podlagi BAT 5.b Zaključkov o BAT določilo nepropustnost zbiralnikov.

Ministrstvo je v točki I./7 izreka te odločbe dodalo točko 3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri je določilo mejne vrednosti emisije snovi in toplote v vode, kot sledi v nadaljevanju te obrazložitve.

Ministrstvo je v skladu s 26. členom Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo ter na podlagi podatkov iz vloge in Izjave glede sprejema odpadnih vod, v točki 3.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo lokacijo zbiranja industrijske odpadne vode od pranja hlevov ter največjo letno količino industrijske (pralne) odpadne vode iz naprave.

Ministrstvo je v Preglednici 1A, v točki 3.2.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo osnovne parametre v skladu s 5. členom Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda (Uradni list RS, št. 94/14, 98/15 in 44/22 – ZVO-2), dodatne parametre pa na podlagi 4. člena Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz objektov reje domačih živali (Uradni list RS, št. 10/99, 7/00, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) iz Priloge 1, Preglednica 1. Ministrstvo je mejne vrednosti iz Preglednice 1A določilo v skladu s 3. in 5. členom Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo in v skladu s 4. členom Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz objektov reje domačih živali, in sicer za iztok v javno kanalizacijo. Ministrstvo je nabor parametrov za izvajanje obratovalnega monitoringa iz Preglednice 1A in čas ter pogostost vzorčenja iz točke 3.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi 4., 5., 7., 11., 13. in 15. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda.

Na podlagi petega odstavka 14. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo, se industrijska odpadna voda lahko do prevzema in odvoza s cestnim motornim vozilom zbira v nepropustnem zbiralniku, ki je zgrajen tako, da je preprečeno odtekanje ali prelivanje industrijske odpadne vode v vode ali javno kanalizacijo. Iz vloge izhaja, da so zbiralniki nepropustni in pokriti s pokrovom, ki ob prepolnitvi prepreči odtekanje pralne vode v okolje. Po določilih 39. točke 4. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo se prevzem in prevoz industrijske (pralne) odpadne vode iz zbiralnih jaškov na komunalno čistilno napravo, šteje za odvajanje odpadne vode v javno kanalizacijo.

Ministrstvo je nadalje dodalo točko 3.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri je določilo obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem za emisije snovi in toplote v vode, kot izhaja iz nadaljevanja te obrazložitve.

Ministrstvo je obveznost izvajanja obratovalnega monitoringa odpadnih vod iz točke 3.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi 30. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Ministrstvo je v skladu s 13. členom Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda ter v povezavi s petim odstavkom 15. člena citiranega pravilnika določilo, da se meritev izvaja 1-krat letno, z odvzemom kvalificiranega trenutnega vzorca v času trajanja izpusta iz nepropustnega zbiralnika, kot izhaja iz točke 3.3.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Ministrstvo je obveznost ureditve merilnega mesta iz točke 3.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi 14. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda in tretjega odstavka 9. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Ministrstvo je obveznost glede izdelave poročila ter poročanja iz točke 3.3.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi tretjega odstavka 20. člena in 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda.

Kot izhaja iz točke I./8. izreka te odločbe je ministrstvo v točki 4.1.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve glede emisij hrupa, in sicer na podlagi BAT 10 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Kot izhaja iz točke I./9. izreka te odločbe, je ministrstvo spremenilo točko 6. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ki se nanaša na ravnanje z gnojem tako, da je določilo obveznost ravnanja s perutninskim gnojem, in sicer na podlagi strankinih navedb v vlogi ter 6. in 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17 in 44/22 – ZVO-2). Ministrstvo je dodaten ukrep glede oddaje gnoja drugim prevzemnikom iz točke 6.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi BAT 1 Zaključkov o BAT, ki govori o sistemski ureditvi procesov, pa tudi na podlagi podatkov iz dokumentacije. Stranka namreč navaja, da s prevzemniki gnoja podpiše pogodbe z določenimi zavezami, takšno razumevanje pa izhaja tudi iz Priporočila IRSOP. Več o tem je bilo navedeno v poglavju II./1 obrazložitve te odločbe. Ministrstvo je zahtevo iz točke 6.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo na podlagi BAT 13, ki zahteva suh nastilj (več o tem je zapisano v poglavju II./2 obrazložitve te odločbe pri opredelitvi do BAT 13).

Ministrstvo je v točki I./10. izreka te odločbe črtalo točko 7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ki se je nanašala na vodenje evidenc o porabi vode in energije, saj so te vrste evidenc sedaj določene na podlagi BAT 29 Zaključkov o BAT (točka 9.5.13. izreka okoljevarstvenega dovoljenja).

Ministrstvo je s točko I./11. izreka te odločbe dodalo v izrek okoljevarstvenega dovoljenja novo točko 9.5. in v njej določilo druge ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolje kot celote, kot sledi v nadaljevanju.

Ministrstvo je v točkah 9.5.1. in 9.5.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo po vzpostavljenem sistemu ravnanja z okoljem in njegovo izvajanje iz BAT 1 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je ocenilo, da je rok 3 mesece, glede na obseg zahtev, ki se nanaša predvsem na pripravo dokumentov za izvajanje sistema ravnanja z okoljem, ustrezen, saj je pri tem upoštevalo 120. člen ZVO-2, ki pravi, da je upravljavec naprave v štirih letih od objave novega zaključka o BAT obratovanje naprave dolžan prilagoditi zahtevam iz zaključkov o BAT, ki se nanašajo na dejavnost, zaradi katere se naprava uvršča med naprave iz 110. člena tega zakona. Prav tako mora upravljavec obratovanje naprave prilagoditi zahtevam iz posodobljenih zaključkov o BAT iz prejšnjega stavka v štirih letih od njihove objave. Ker je bil Zaključek o BAT objavljen 21. 2. 2017, je rok za uskladitev z Zaključki o BAT za farme potekel 21. 2. 2021. Upravljavcu ni treba izdelati Načrta obvladovanja hrupa in vonjav, saj v bližini naprave ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav, ker se Farma Neverke nahaja izven poseljenega območja. Več o tej točki izreka je ministrstvo obrazložilo v točki II./2 obrazložitve te odločbe.

Ministrstvo je v točkah 9.5.3. in 9.5.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih okoljskih značilnosti iz BAT 2 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amonijaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.6. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo vode iz BAT 5 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točkah 9.5.8., 9.5.9. in 2.5.10. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je ocenilo, da je rok 12 mesecev glede na obseg zahtevanih investicij, ustrezen, saj je pri tem upoštevalo 120. člen ZVO-2, ki pravi, da je upravljavec naprave v štirih letih od objave novega zaključka o BAT obratovanje naprave dolžan prilagoditi zahtevam iz zaključkov o BAT, ki se nanašajo na dejavnost, zaradi katere se naprava uvršča med naprave iz 110. člena tega zakona. Prav tako mora upravljavec obratovanje naprave prilagoditi zahtevam iz posodobljenih zaključkov o BAT iz prejšnjega stavka v štirih letih od njihove objave. Ker je bil Zaključek o BAT objavljen 21. 2. 2017, je rok za uskladitev z Zaključki o BAT za farme potekel 21. 2. 2021. Več o tej točki izreka je ministrstvo obrazložilo v točki II./2 obrazložitve te odločbe.

Ministrstvo je v točki 9.5.11. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amonijaka iz celotnega proizvodnega procesa iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.12. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring skupnega dušika in fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.13. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo monitoring parametrov procesa iz BAT 29 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 9.5.14. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede poročanja zahtev iz točk 9.5.11., 9.5.12. in 9.5.13. izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključkov o BAT. Razlogi in ugotovitve ministrstva za določitev teh zahtev so obrazloženi v točki II./2 te obrazložitve.

S 1. septembrom 2021 se je začela izvrševati Uredba o spremembi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 101/21), ki je spremenila stvarno pristojnost oz. delovno področje Agencije Republike Slovenije za okolje tako, da je za izvajanje večine upravnih nalog pristojno ministrstvo in ne več Agencija Republike Slovenije za okolje. Ministrstvo je v točki I./12. izreka te odločbe zato spremenilo celotno točko 10. izreka okoljevarstvenega dovoljenja tako, da je glede obveznosti obveščanja določilo ministrstvo, namesto Agencije Republike Slovenije za okolje.

Ministrstvo je s točko I./13 izreka te odločbe v okoljevarstveno dovoljenje dodalo Prilogo 1, kjer so na podlagi podatkov, ki jih je upravljavec podal v dokumentaciji, podrobnejše informacije glede posameznih tehnoloških enot.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno, kot izhaja iz točke II. izreka te odločbe.

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi z 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20-ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke III. izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo glede na četrti odstavek 120. člena ZVO-2 ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22 in 77/23) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvirnik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvirnikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Pri nastajanju tega dokumenta so sodelovale naslednje uradne osebe:
Nives Stele, sekretarka

Postopek vodil:
Igor Pšeničnik
podsekretar

mag. Katja Buda
sekretarka

Vročiti:

- Pivka Perutninarstvo d.d., Kal 1, 6257 Pivka – osebno